

Hög HIV-prevalens bland transsexuella kvinnor

HIV-prevalensen bland transsexuella kvinnor som genomgått könsbyte, dvs män som opererat om sig till kvinnor, är i storleksordningen 50 gånger högre än i befolkningen i stort. Det visar en meta-analys publicerad i *Lancet Infectious Diseases*.

Författarna har sammanställt data över HIV-prevalensen från ett antal olika studier och undersökningar från bla USA, Europa (Spanien, Nederländerna och Italien), Sydamerika (Peru, Argentina, Brasilien och El Salvador) och Asien (däribland Indien, Indonesien och Pakistan). Totalt omfattar studierna data från 11 066 transsexuella individer i 15 länder. Bland dessa var HIV-prevalensen sammantaget 19,1 procent, vilket är nästan 50 gånger högre än i den vuxna befolkningen i övrigt i respektive land. Situationen är jämförbar i både rika länder och medelinkomstländer. HIV-prevalensen för transsexuella kvinnor ligger kring 20 procent i de flesta av de länder som ingått i studien, och

det faktum att siffran är relativt jämn mellan länderna är naturligtvis i sig anmärkningsvärt.

I en kommentar till artikeln konstateras att från det att HIV upptäcktes har transsexuella inte klassificerats i en egen kategori när data över HIV-prevalens sammanställs. Normalt har transsexuella kvinnor inkluderats i statistiken för gruppen homosexuella män.

Den aktuella studien visar att transsexuella kvinnor som genomgått könsbyte är en särskild högriskgrupp som omedelbart behöver ytterligare insatser både vad gäller behandling och prevention. I nuläget är denna patientgrupp närmast bortglömd eller negligerad i många länder, konstaterar författarna vidare.

Anders Hansen

leg läkare, frilansjournalist
andershansen74@hotmail.com

Baral S, et al. *Lancet Infect Dis*. 2013;13:214-22.
doi: 10.1016/S1473-3099(12)70315-8

Adopterade barn med läpp-käk-gomspalt ny patientgrupp i Sverige

AUTOREFERAT. Under senare år har adoption av barn med medfödda avvikelser (särskilda behov), såsom läpp-käk-gomspalt (LKG), blivit vanligare. Vi har genomfört två studier, dels en kartläggning av gruppens demografi och handläggning, dels en enkätstudie om hur föräldrarna upplevt adoptionen.

I Region Skåne har sedan 2008 totalt 34 barn med LKG tagits emot. Majoriteten är pojkar som vid ankomsten hade en uppskattad ålder på 2 år (median). De flesta har genomgående LKG, och avvikelserna är mer uttalad än i vår nativa patientgrupp. Cirka hälften av de adopterade barnen var vid ankomsten bärare av resistent bakterier. Cirka 80 procent hade opererats i Kina, de flesta med läppplastik. I Sverige gavs gomplastiken alltid prioritet för att inte komplicera barnets talutveckling. Postoperativt drabbades barnen av komplikationer, som fistlar, i högre grad än den inhemska populationen (14 vs 5 procent).

Den nya gruppen av barn med LKG skapar utmaningar för LKG-teamen eftersom vi inte längre har kontroll över vilken typ av behandling som ska ges och när. Barnen har ofta redan delvis behandlats i Kina och är äldre när de

kommer till Sverige än vad de nativa barnen är vid operation. Dessutom är barnen ofta bärare av resistent bakterier, vilket försvårar omvårdnaden.

Enkätundersökningen bland föräldrarna visade att även om det stod i journalhandlingarna från Kina att barnet var i övrigt helt friskt upptäcktes andra avvikelser hos ungefär hälften av barnen. Även om föräldrarna hade fått information om resistent bakterier före adoptionen tyckte få av dem att de hade fått tillräckligt med information för att förstå vad bärarskapet innebär. Studien visade också att det oftare är funktionella besvär snarare än estetiska som är mest problematiska. Informationen till de blivande föräldrarna kring vad adoptionen innebär av barn med särskilda behov innebär kan stärkas.

Emma Hansson

ST-läkare, med dr

Magnus Becker

överläkare, med dr; båda plastikkirurgiska kliniken, Skånes universitetssjukhus, Malmö

Hansson E, Svensson H, Becker M. *J Plast Surg Hand Surg*. 2012;46(2):75-9.

Hansson E, Östman J, Becker M. *J Plast Surg Hand Surg*. 2013;47(1):30-5.

Behovet av nya behandlingsmetoder mot anorexia är stort.

Foto: Colourbox

Hjärnstimulering prövad vid anorexia

I *Lancet* presenteras en studie i vilken djup hjärnstimulering prövats mot anorexia. Studien har gjorts i Kanada och omfattar sex kvinnor mellan 24 och 57 år. De hade alla en lång historik av svårbehandlad anorexia; i genomsnitt hade de haft sin sjukdom i 18 år. De fick elektroder inopererade för att påverka aktiviteten i limbiska systemet. Stimulatorn som skickar signalerna opererades in under huden, och två veckor efter ingreppet började stimuleringen. Deltagarna följdes därefter i nio månader.

Två månader efter ingreppet hade samtliga patienter gått ner i vikt. Författarna skriver att de inte förvånades över detta, givet att försök med hjärnstimulering vid depression visat att effekten ofta dröjer ett par månader. Men därefter vände utvecklingen. Efter tre månader hade fem av sex patienter gått upp eller stabiliserats i vikt. Efter nio månader hade tre av sex patienter gått upp så pass mycket att deras BMI låg över nivån då studien började. Förbättrad livskvalitet och minskade besvär med tvång noterades hos tre respektive fyra patienter sex månader efter ingreppet.

Djup hjärnstimulering är förknippad med risk för svåra biverkningar. I det aktuella materialet noterades att en patient drabbades av ett epileptiskt anfall två veckor efter ingreppet och en annan av panikångest i samband med själva ingreppet. Just säkerhetsaspekten har varit något forskarna fokuserat särskilt på då det rör sig om en fas 1-studie. Författarna sammanfattar resultaten vad gäller biverkningar med att metoden är relativt säker.

Det har under senare år kommit ett flertal studier där djup hjärnstimulering prövats med god effekt, främst mot parkinson men även depression. Den aktuella studien är den första där metoden testas vid anorexia. Även om det är en liten undersökning är resultaten intressanta. Behovet av nya behandlingsmetoder vid anorexia är mycket stort. Obehandlad innebär sjukdomen att drabbade löper risk att avlida.

Anders Hansen

leg läkare, frilansjournalist

Lipsman N, et al. *Lancet*. Epub 6 mars 2013.
doi: 10.1016/S0140-6736(12)62188-6